

_____ *hokimligi*
maktabgacha va maktab ta'limi
boshqarmasi

_____ *maktabgacha va*
maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi
__-umumiy o'rta ta'lim maktabi
geografiya fani o'qituvchisi

_____ *ning*
20__-20__-o'quv yili 6-10-sinflar
uchun geografiya fanidan

TO'GARAK
HUJJATLARI

To'garak a'zolari haqida ma'lumot

№	Familiya ismi va sharifi	Tug'ilgan sanasi	Sinfi	Manzili (to'liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O'tkazilgan xona _____

20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan ““Yosh geografik” to‘garagining
ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Tirik organizmlarning ayirishi	1		
2.	Ekosistemalarda energiya oqimi	1		
3.	Atmosfera tuzilishi	1		
4.	Vatanimizning muhofaza etiladigan tabiiy obyektlari	1		
5.	Bosim tirik organizmlar hayotida	1		
6.	Linzalar	1		
7.	O‘simliklar xaritalari.	1		
8.	Geoxronologik jadval	1		
9.	Dunyo okeani va uning qismlari.	1		
10.	Hind okeani.	1		
11.	O‘zbekiston aholisi.	1		
12.	Aholi punktlari.	1		
13.	Yoqilg‘i-energetika majmuasi.	1		
14.	Ko‘mir sanoati.	1		
15.	Avtomobilsozlik.	1		
16.	Yog‘ochni qayta ishlash sanoati.	1		
17.	Agrosanoat majmuasi.	1		
18.	Iqtisodiy faoliyat tahlili.	1		
19.	Marketing	1		
20.	Ishlab chiqarish va ekologiya	1		
21.	Bank tizimi.	1		
22.	Davlatning iqtisodiyotdagi roli .	1		
23.	Mol-mulk solig‘i	1		
24.	Yer solig‘i	1		
25.	Iqtisodiy o‘shish va rivojlanish.	1		
26.	Tugamaydigan va tiklanadigan tabiiy resurslar geografiyasi.	1		
27.	Dunyo aholisining soni, o‘shishi va joylashishi.	1		
28.	Jahonning umumiy tavsifi.	1		
29.	Jahon transport geografiyasi	1		
30.	Yevropaning geografik o‘rni, chegaralari va siyosiy xaritasi.	1		
31.	Turkiya Respublikasi.	1		
32.	Afg‘oniston	1		
33.	Misr Arab Respublikasi.	1		
34.	Amerika Qo‘shma Shtatlari.	1		

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tirik organizmlarning ayirishi

Maqsadlar:

Ta’limiy: O‘quvchilarni yangi mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish tabiiy fanlar haqida ma’lumot berish, tabiiy fanlarga bo‘lgan qiziqishini oshirish

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish;

d) rivojlantiruvchi: O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish

Mashg‘ulot turi: Ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: Aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmalar, tarqatma materiallar,

Texnik jihozlar: Kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

Mashg‘ulotning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)

Mashg‘ulotning vositalari: o‘quv dasturi, mashg‘ulot rejasi, mashg‘ulotlik, mashq daftari, “O‘qituvchi kitobi”, xattaxta, texnik jihozlar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: O‘quvchilarning mashg‘ulotda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

Baholash: O‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, mashg‘ulot oxirida e’lon qilinadi.

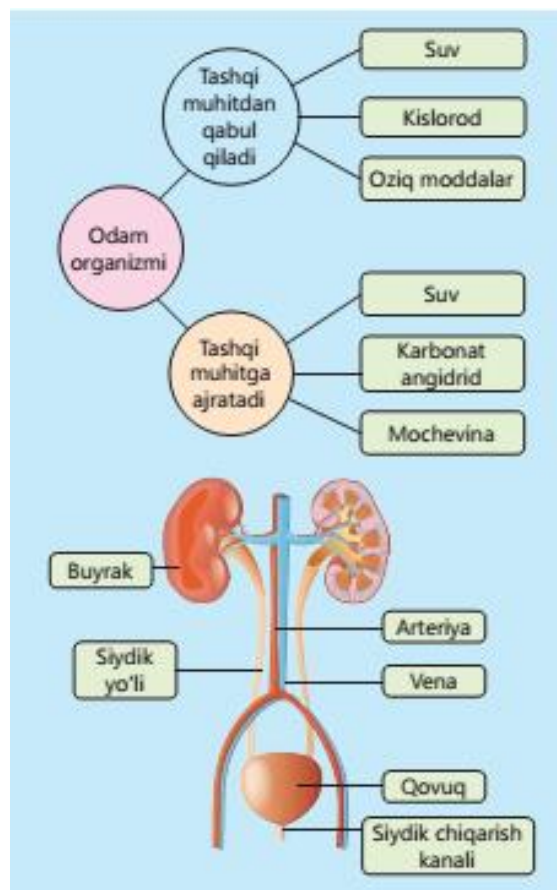
I. Tashkiliy qism: Salomlashish, yo‘qlama qilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Tanishuv jarayoni: O‘quvchilar bilan yozgi ta’til haqida suhbat o‘tkaziladi va mashg‘ulotga tayyorgarlik ko‘riladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

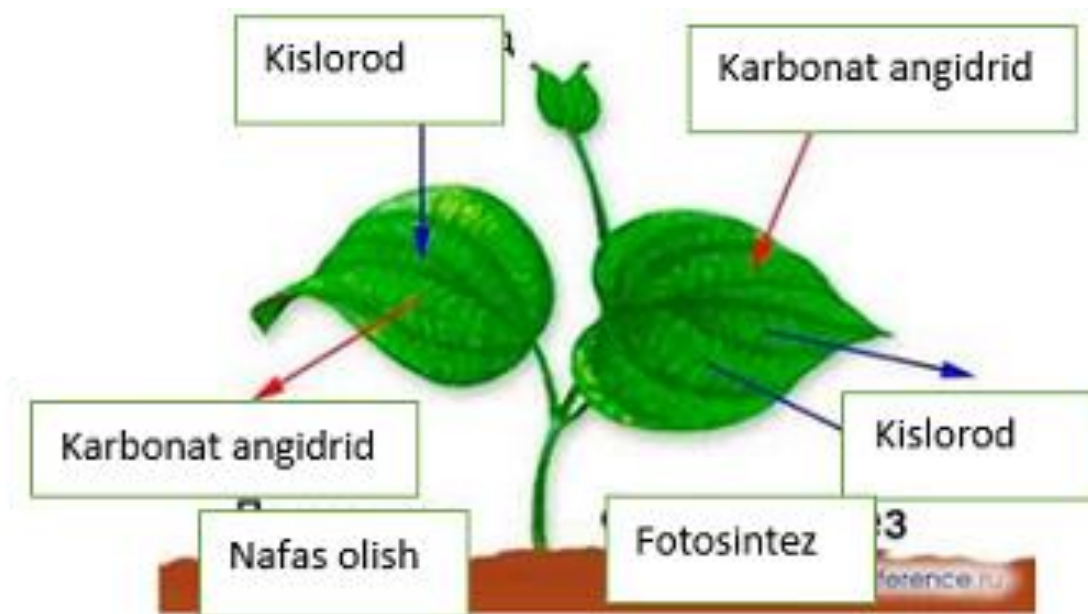
Oziq moddalar organizm hujayralari uchun qurilish materiali va energiya manbai bo‘lib xizmat qiladi.

Hujayralarda oziq moddalar parchalanganda energiyadan tashqari, qoldiq moddalar ham hosil bo‘ladi. Agar bu moddalar uzoq vaqt davomida hujayralarda to‘planib qolsa, organizm o‘z-o‘zini zaharlaydi. Shu tufayli organizm ulardan tezroq xalos bo‘lishga harakat qiladi. Moddalar almashinuvi jarayonida hosil bo‘ladigan qoldiq moddalarning organizmdan tashqariga chiqarib yuborilishi ayirishdeb ataladi. Odam va hayvonlarda moddalar almashinuvi natijasida ammiak, mochevina, siydik kislota kabi zaharli moddalar hosil bo‘ladi. Bu mahsulotlar va ortiqcha suv buyraklar (siydik bilan) va teri (ter bilan) orqali tashqi muhitga chiqariladi. Odam organizmining har bir hujaydasida hosil bo‘lgan qoldiq moddalar qon orqali buyraklarga boradi. Buyraklar qonni filtrlab, ortiqcha suv, mineral tuzlarni hamda mochevina kabi zararli moddalarni siydik yo‘llari, qovuq va siydik chiqarish kanali orqali organizmimizdan tashqi muhitga chiqarib

yuboradi. Shuning uchun bu organlar ayirish sistemasini hosil qiladi. Bundan tashqari odam terlaganda teri orqali ham oz miqdorda suv va mineral tuzlar ter ko‘rinishida ajraladi. Hujayralarda oziq moddalarning parchalanishi tufayli karbonat anhidrid gazi ham hosil bo‘ladi. U nafas olish organlari orqali tashqi muhitga ajratiladi. Shunday qilib, odam va hayvonlar qoldiq moddalardan buyraklar, teri va nafas olish organlari yordamida xoli bo‘ladilar.

O‘simliklar ham nafas olganda tashqi muhitdan kislorod qabul qiladi. O‘simlik hujayralarida kislorod oziq moddalarning parchalanishi va energiya hosil bo‘lishiga sarf bo‘ladi. Odam va hayvonlar kabi bu jarayonda ham karbonat anhidrid hosil bo‘ladi va atmosferaga chiqariladi. O‘simlik organizmidagi ortiqcha suv esa barg og‘izchalari orqali bug‘latish jarayonida tashqariga chiqarib yuboriladi. O‘simliklarda boradigan fotosintez jarayonida yashil bar glarda suv va karbonat anhidriddan quyosh nuri ta‘sirida organik moddalar hosil bo‘ladi. Fotosintezda hosil bo‘ladigan kislorod qoldiq modda sifatida tashqi muhitga ajratiladi. O‘simlik barglarida yil davomida zararli moddalar to‘planadi. O‘simliklar barglarini xazonrezgilik paytida to‘kib, shu tariqa zararli moddalardan xoli bo‘ladi. Nafas olish jarayonida o‘simliklar qoldiq modda sifatida karbonat anhidrid, fotosintez jarayonida esa qoldiq modda sifatida kislorodni tashqi muhitga ajratadi

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash:

Ikki xil o‘simlik novdasini ustiga ozroq moy quyilgan suvli shisha idishga joylashtiring. Suvning sathini belgilab qo‘ying. Shisha idishdagi suv sathi bir sutkada qancha pasayishini kuzating. Novdalar bir sutkada qancha suv bug‘latganini aniqlang. Qaysi novda ko‘proq suv bug‘latdi? Tadqiqot natijasini jadval shaklida taqdim eting

V. O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Mashg‘ulotni yakunlash.: Mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI. Uyga vazifa: Takrorlash

Maktab MMIBDO‘ _____ sana _____ 20__yil

Sana: “__” _____ 20__-yil. Sinflar: _____. To‘garak rahbari: _____

Mavzu: Ekosistemalarda energiya oqimi

Maqsadlar:

Ta’limiy: O‘quvchilarni yangi mavzu bo‘yicha yangi bilimlar berish tabiiy fanlar haqida ma’lumot berish, tabiiy fanlarga bo‘lgan qiziqishini oshirish

b) tarbiyaviy: o‘quvchilarda berilgan rasmlar hamda savollar ustida ishlash orqali vatanga muhabbat hissini uyg‘otish;

d) rivojlantiruvchi: O‘quvchilarni mustaqil fikrlashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish

Mashg‘ulot turi: Ta’lim beruvchi, interfaol.

Mashg‘ulot o‘tish metodi: Aqliy hujum, aralash, interfaol.

Mashg‘ulot jihozi: mavzuga oid ko‘rgazmalar, tarqatma materiallar,

Texnik jihozlar: Kompyuter, multimedia, slaydlar, magnitofon.

Mashg‘ulotning metodi: og‘zaki (suhbat, savol-javob)

Mashg‘ulotning vositalari: o‘quv dasturi, mashg‘ulot rejasi, mashg‘ulotlik, mashq daftari, “O‘qituvchi kitobi”, xattaxta, texnik jihozlar.

Shakl: jamoa, guruhda ishlash, hamma o‘zi uchun.

Nazorat: O‘quvchilarning mashg‘ulotda faolligi kuzatilib, hisobga olib boriladi.

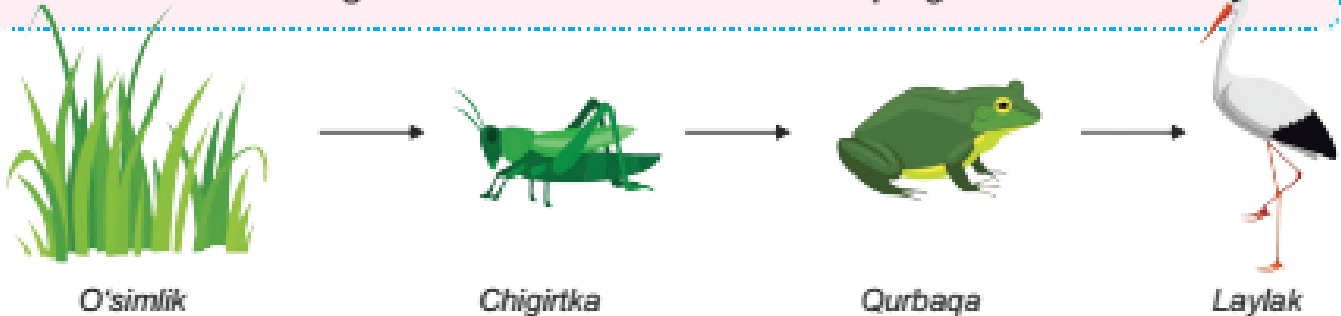
Baholash: O‘quvchilar bilimi reyting mezonlari asosida baholanib, mashg‘ulot oxirida e‘lon qilinadi.

I. Tashkiliy qism: Salomlashish, yo‘qlamaqilish, o‘quvchilarni mashg‘ulotga tayyorgarliklarini tekshirish.

II. Tanishuv jarayoni: O‘quvchilar bilan yozgi ta’til haqida suhbat o‘tkaziladi va mashg‘ulotga tayyorgarlik ko‘riladi.

III. Yangi mavzu bayoni:

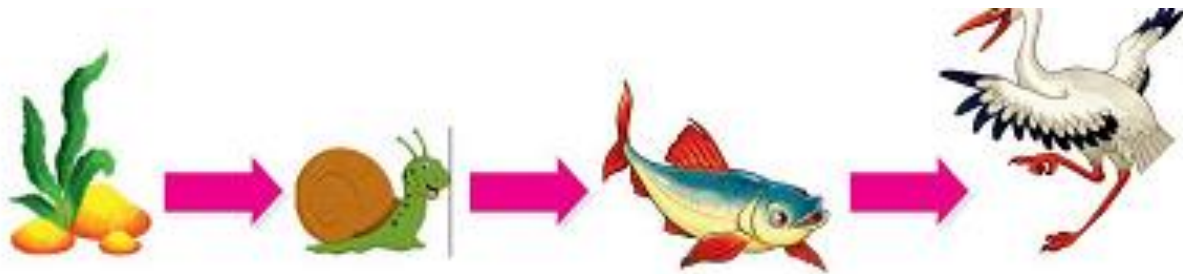
Rasmda tasvirlangan hodisani sinfda muhokama qiling.

Yerdagi yagona energiya manbai Quyoshdir. Avtotroflar, ya’ni produtsentlar fotosintez jarayonida Quyosh energiyasini kimyoviy energiyaga aylantiradi, ya’ni o‘zlari uchun zarur oziq moddalarni hosil qiladi. Avtotroflar geterotroflar uchun oziq va energiya manbaidir. O‘simliklar bilan oziqlanuvchi o‘txo‘r hayvonlar birinchi tartib konsument (iste’molchi) lar deyiladi. O‘txo‘r hayvonlar o‘simliklarni iste’mol qilish orqali energiya oladilar. O‘txo‘rlar ikkinchi tartib konsument (yirtqich hayvonlar) lar uchun oziq bo‘ladilar. Demak, yirtqichlar energiyani boshqa hayvonlarni iste’mol qilish hisobiga o‘zlashtiradilar. Ikkinchi tartib konsumentlar bilan uchinchi tartib konsumentlar oziqlanadilar. O‘simlik va hayvonlar nobud bo‘lgach, ularning tanasi redutsentlar (zamburug‘lar va mikroorganizmlar) fao liyati tufayli parchalanadi. Demak, organizm qoldiqlarini parchalash orqali redutsentlar energiya qabul qiladilar. Oziq zanjiri – har biri

boshqasi uchun oziq bo‘ladigan organizmlar ketma-ketligi. Oziq zanjiridagi har bir bo‘g‘in trofik daraja deb ataladi. Oziq zanjiri organik moddalar va ulardagi energiyaning harakat yo‘lini ko‘rsatadi.

Rasmga diqqat bilan qarang. Tirik organizmlarning ketma-ketligini qanday izohlaysiz? “Avtotrof”, “geterotrof”, “produtsent”, “konsiment”, “redutsent” tushunchalari mazmunini esga oling. Ushbu tushunchalar oziq zanjiridagi qaysi organizmlarga mos keladi? Oziq zanjirida nechta trofik daraja bor?

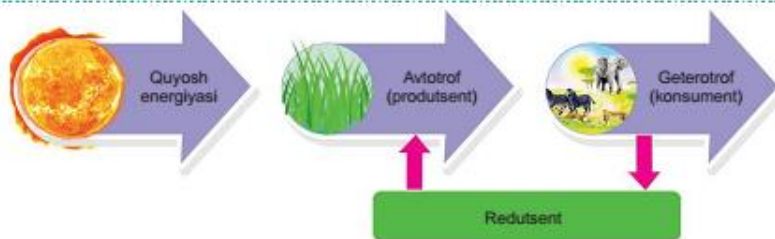
Ozuqa zanjiri

Oziq zanjirining bir bo‘g‘inidan ikkinchi bo‘g‘iniga modda va energiyaning faqat 10 % i o‘tadi, qolgan 90 % i tirik organizmlarning hayotiy jarayonlarini ta‘minlashga sarflanadi. Demak, oziq zanjirida modda va energiya bir bo‘g‘indan ikkinchisiga o‘tganda 10 barobar kamayadi. Oziq zanjiridagi trofik darajalarni ustma-ust joylashtirsak, ekologik piramida hosil bo‘ladi

IV.Yangi mavzuni mustahkamlash:

Produtsentlar va redutsentlar o‘rtasidagi qarama-qarshi yo‘nalgan ko‘rsatkich nimani anglatishini tushuntiring. Energiyani uzatilishini yopiq halqa tarzida tasvirlang.

V.O‘quvchilarni rag‘batlantirish. Mashg‘ulotni yakunlash.: Mashg‘ulotda faol qatnashgan o‘quvchilar rag‘bat kartochkalari bilan rag‘batlantiriladi.

VI.Uyga vazifa: Takrorlash

veb-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com veb-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-00-68 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan nza4567 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi. Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

48 listdan iborat geografiya fanidan 6-10-sinf o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

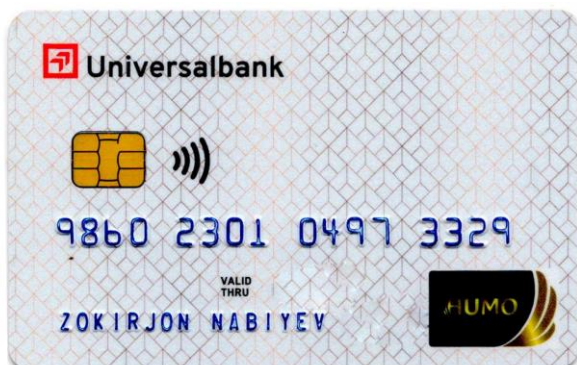

Telegram kanalimiz:

[@Maktablar_uchun_hujjatlar](https://t.me/Maktablar_uchun_hujjatlar)

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.
To'liq holda olganingizdan so'ng:
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.
Kanal va gruppalariga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**

Bizni hizmatdan foydalanib qulay imkoniyatga ega bo'ling!

Bizda maktablar uchun quydagi hujjatlar mavjud

- 1. 1-11-Sinflar uchun sinf soati ish reja va konspektlari**
- 2. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan to‘garak hujjatlari**
- 3. Sinf rahbar hujjatlari**
- 4. Metodbirlashma hujjatlari**
- 5. Ustama hujjatlari**
- 6. 1-11-Sinflar uchun barcha fanlardan konspektlar**
- 7. 1-11-Sinflar uchun Ish rejalar (Taqvim mavzu rejalar)**
- 8. Maktab ish hujjatlari**
- 9. Direktor ish hujjatlari**
- 10. MMIBDO‘ ish hujjatlari**
- 11. O‘IBDO‘ ish hujjatlari**
- 12. Psixolog hujjatlari**
- 13. Xotin-qizlar qo‘mitasi ish hujjatlari**
- 14. Kutubxona mudirasi ish hujjatlari**
- 15. Besh tashabbus hujjatlari**
- 16. Ochiq dars ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar**